

ABD'de Başkanın Görevden Azline Giden Uzun Yol

Eski avukatı Michael Cohen'in yaptığı itiraflar, ABD Başkanı Trump'ın “yargılanması” ve “muhtemel azil süreci”ne ilişkin tartışmaları başlattı. - 24.08.2018

Eski avukatı Michael Cohen'in yaptığı itiraflar, ABD Başkanı Donald Trump'ın “yargılanması” ve suçlu bulunması halinde “görevden alınma ihtimali”ni gündeme getirdi.

Amerikan kamuoyu, uzun bir aradan sonra bir kez daha kendi başkanlarının yargılanıp yargılanmayacağını tartışıyor.

Trump'ın eski avukatı Cohen'in hakkında yürütülen soruşturma kapsamında Federal Soruşturma Bürosuna (FBI) teslim olması ve mahkemede Trump aleyhine ifade vermesi bu tartışmaları alevlendirdi.

Başkan'ın daha önce ilişki yaşadığı iki kadına seçim döneminde “sus payı” olarak ödeme yaptığı ve bu parayı seçim kampanyasında toplanan bağışlardan verdiği iddiası, Trump'ın seçim kampanya kurallarını ihlal ettiği ve dolayısıyla yargılanabileceği tezini gündeme taşıdı.

Trump ise Fox televizyonuna yaptığı açıklamada hakkında çıkan “yargılanacak” iddialarına cevap vererek, “Size şunu söyleyeyim, Eğer herhangi bir şekilde hakkımda yargı yolu açılırsa piyasalar çöker ve herkes fakirleşir.” dedi.

ABD Anayasasına göre başkan yargılanabiliyor

ABD Anayasası, 1787'deki Philadelphia Anlaşması ile başkanın yargılanması ve suçlu bulunursa görevden alınmasına izin verse de bugüne kadar ülke tarihinde hiçbir devlet başkanı bu şekilde görevinden alınmadı.

Anayasaya göre, “vatana ihanet, rüşvet ve diğer büyük suç ile kusurlu davranışları sergileyen” başkan ya da federal hükümetin sivil memurları yargılanabiliyor.

Bu süreç için ilk adımda Temsilciler Meclisi Adalet Komitesine başvuru yapılıyor, başvuru komitede kabul edilirse Temsilciler Meclisi'nde oylamaya sunuluyor.

Dava taslağının, Temsilciler Meclisi üyelerinin çoğunluğunun oyunu alması gerekiyor. Burada salt çoğunluğun kabul oyu vermesi durumunda taslak Senato'ya gidiyor ve söz konusu kişinin yargı süreci başlıyor.

Senato jüri görevi görüyor

Yüksek Mahkeme Başkanı tarafından denetlenen bu süreçte, Temsilciler Meclisindeki bir grup milletvekili savcılık görevini, Senato ise jüri görevini görüyor. Yargılanan Başkan ya da federal memurun ise bir savunma avukatı bulunuyor.

Yargılama sürecinin sonucunda Senato'da bir oylama yapılıyor. Bu oylamada senatörlerin üçte ikisinin (en az 67) yargılanan ABD başkanını suçlu bulması durumunda başkan görevinden azlediliyor ve yerine başkan yardımcısı görevi devralıyor.

Hakkında azil süreci başlatılan ilk başkan Andrew Johnson

ABD tarihinde görevinden uzaklaştırarak yargılanması gündeme gelen ilk devlet başkanı 1865-1869 tarihlerinde bu görevi yürüten Andrew Johnson oldu.

Demokrat Johnson, Amerika iç savaşının ardından Cumhuriyetçi Savaş Bakanı Edwin Shanton'ı görevden aldı. Temsilciler Meclisi ise Johnson'ın bu davranışını “federal kanunların ihlali” olarak niteledi ve olayı Senato'ya taşıdı.

Johnson'ın görevinden uzaklaştırılması için 36 senatörün devlet başkanının suçlu olduğuna dair oy vermesi gerekiyordu, ancak bu sayı 35'te kaldı ve Johnson görevine devam etti.

Azil sürecinde istifa etti

Ülke tarihindeki ikinci azil olayı ise 1970'lerde gündeme geldi. Watergate skandalının ortaya çıkmasının ardından dönemin Cumhuriyetçi Başkanı Richard Nixon'ın “demokratları sabotaj ettiği” iddiaları ortaya atıldı.

Nixon, davanın baş dedektifi Achibold Cox'u görevden almak istedi ama bu talep reddedildi. Nixon yargı süreci devam ederken istifa ettiğini açıkladı ve görevi bıraktı.

ABD'de azil süreciyle karşı karşıya kalan bir diğer başkan ise 1998'de dönemin başkanı Demokrat Bill Clinton oldu.

Paula Jones, Arkansas Valiliği sırasında cinsel tacize uğradığı iddiası ile Clinton'a dava açtı. Ancak Senato'da 1999'da yapılan oylamada Clinton suçlu bulunmadı ve görevinde kaldı.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA